

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
za inozemstvo
mesečno 50 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
mail oglas po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrtica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekoval
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Negativna in pozitivna politika.

Z likvidacijo korupcionistične politike v državi SHS je zadan smrten udarec predvsem slovenski samostojni demokrati stranki. Njena zvezda je začela ugašati že, ko je pokojni Pašič malo pred svojo smrtjo zaradi sporazuma s Hrvati odslavljal samostojne demokrate iz vlade, pustivši jim samo upanje na »boljšo bodočnost«. Ko pa se je začel proti politiki korupcionistov najodločnejši sistematični kurz, je tudi to upanje splavalo po vodi. Danes je razvoj že tako daleč, da se likvidarajo še zadnji ostanki korupcionizma in je povratek tega režima po človeški prevodnosti za vselej izključen. Z njim izginja iz državne politike za vedno tudi zli duh pribiževanja, katerega kopija je slovenska SDS. Takorekoč pečat na politično raket se kliče je sporazum med Vukičevićem in Korošcem.

Slovenska SDS bi seveda ne bila to, kar je, ako ne bi svojega debakla skušala prikriti na svoj neodkriti, na prevaro vseh in vsakega namerjen način, in z napadi na vse strani. Kakor kača, ki onega, kateri jo pohodi, z zadnjim izdihom ugrizne še v peto, skuša predstavljati prijateljski dogovor med SLS in NRS kot »kapitulacijo« prve, ki da je s tem likvidirala svoj program in svojo dosedanje »negativistično« politiko. Na ta način meni škodovati naši stranki, češ da se je sedem let borila zoper vidovdanske ustave, da ni priznavala po njej ustvarjene državne uredbe, da je merila na strmoglavljenje centralizma, sedaj da pa je sama to svojo dolgoletno »brezplodno« politiko zatajila in pred Belgradom kapitulirala.

Ako že govorimo o negativni in pozitivni politiki za državo, potem ni dejanski razvoj dogodkov ničesar bolj jasno dokazal kakor popolno negativnost in brezplodnost politike slovenske SDS, ki je danes hvalabogu res popolnoma likvidirala. Ta politika ni merila na ničesar drugega kakor na to, da na račun Slovenije, njene politične in gospodarske eksistence, zaglasi oblast mali kliki, ki se je v to svrhu združila s korumpiranimi elementi minule predvojne Srbije. Na ta način je SDS žrtvovala v svoj klikarski prid tudi prestiž in konsolidacijo nove države, ki naj bi po zamisli bivše absolutistično vladajoče čaršije predstavljala Veliko Srbijo, v kateri naj bi Hrvati in Slovenci bili samo objekt gospodarske eksploatacije ali po srbsko povedano, brezobzirnega plačkanja. Del tega plena je bil namenjen zaveznikom in prijateljem korupcionistične družbe, ki se je odevala v plašč jugoslovenstva, državotvornosti in unitarizma ter »mogočne države od Triglava do Vardara«. To je bil ves politični koncept tega režima in slovenska SDS je bila za svojo soudeležbo tudi bogato poplačana. Končni efekt pa je bilo gospodarsko propadanje cele države, strašen padec ugleda naše države v inozemstvu in brezizhoden položaj naše zunanje politike, popolni upad državne avtoritete in zaupanja od strani strahovanega in izmoganega prebivalstva.

To je ves učinek sedemletne »državotvorne« esdeesarske politike, potem pa naj nepristranska javnost razsodi, da-li ni to čisto negativistična politika!

Nasprotno je SLS ves ta čas v najtežavnejših okoliščinah, na najvišjih mestih obkrožena kot protidržavna, protinarodna in revolucionarna stranka, četudi v najodločnejši opoziciji proti temu pogubnemu režimu, vršila pravo državotvorno in državo ohranjajoče delo. Nobeni še tako občutni in težki udarci je niso mogli spraviti iz ravnotežja, da ne bi iz ljubezni do slovenskega naroda in države vztrajala na svojem mestu, branila pravice Slovenije, parirala in omiljevala najhujše zamahljaje proti slovenskemu ljudstvu, se z vsemi svojimi močmi udeleževala graditeljskega dela na državi, kjer in kadar se je to vršilo, in neprestano opominjala k poštenosti, demokraciji in gospodarski konsolidaciji ter sporazumu med jugoslovanskimi narodi. Efekt tega dela leži danes jasno pred nami. SLS lahko s ponosom reče, da je baš ona najbolj izmed vseh strank doprinesla k definitivni likvidaciji državo razdirajočega režima predvojnih velesrbskih korupcionistov, združenih z njim sorodnimi elementi preko. To ogromno zaslugo za državo pa je združila z največjim uspehom za Slovenijo, za katero je kljub največjemu odporu nasprotnih predhodkov po svojem vztrajnem in nepremakljivem stališču izsilila samoupravo, ki jo hoče v prijateljskem sodelovanju s sedanjo vlado tako

Vukičević poroča o svojem potovanju po Sloveniji.

BREZUSPEŠNE INTRIGE SAMOSTOJNIH DEMOKRATOV. — ZA ENOTNOST RADIKALNE STRANKE. — TIH SPORAZUM MED VELJO VUKIČEVIČEM IN ACO STANOJEVIČEM.

r Belgrad, 14. julija. (Izv.) Predsednik vlade Velja Vukičević se je danes vrnil v Belgrad. Takoj po njegovem prihodu so ga obiskali vsi v Belgradu se nahajajoči radikalni ministri, s katerimi je dalj časa konferiral. Radikalni ministri so po tej konferenci izražali svoje zadovoljstvo nad tem, kar je Vukičević povedal o svojem potovanju po Sloveniji, posebno o sestankih z dr. Korošcem. Vsi politični krogi so vedno bolj prepričani, da so ti razgovori največjega pomena za bodočnost naše politike in zato te rezultate resno pozdravljajo. Intrige, katere poskušajo samostojni demokrati, so se razkrinkale in so ostale brez vsakega uspeha. Samostojni demokrati naglašajo, da je odhod Voje Marinkoviča na Bled v zvezi z nezadovoljstvom med demokrati. Kakor smo ponovno poudarili, ni nobenega razloga za nezadovoljstvo demokratov in sami demokrati, ki so poučeni, demantirajo te vesti. Splošno se samo za-

trjuje, da se je Vukičevićev položaj po njegovem potovanju v Slovenijo učvrstil in da se je obenem tudi učvrstil položaj današnje kombinacije.

V zvezi z Vukičevićevim prihodom se zopet mnogo govori o seji glavnega odbora radikalne stranke. Vsi krogi ugotavljajo, da so odpadle vse zapreke za enoten in čvrst nastop radikalne stranke. Nekateri gredo celo tako daleč, da zatrjujejo, da sta Vukičević in Stanojevič v tem pogledu sklenila tih sporazum za taktiko za časa volivne borbe. Splošno se misli, da ni med pašičevci nobene borbenosti in da so se tisti, za katere se ve, da ne morejo priti v poštev, udali v usodo, ker vedo, da bi jim odpor škodoval.

ACA STANOJEVIČ BOLAN.

r Belgrad, 14. julija. (Izv.) Sporoča se, da je Aca Stanojevič obolel. Radi tega so se seje radikalne stranke zadeli časa odložile.

Zanimivi komentari k sporazumu med Vukičevićem in Korošcem.

Belgrad, 14. julija. Današnja »Politika« prinaša zelo zanimive komentarije o znanem blejskem sestanku. Uvodoma piše, da sta opozicija in demokrati del vlade mnenja, da je to »sporazum, od katerega bo imela korist le SLS.« Rezervirano pa se drže vladni radikali, češ »da niso obveščeni«. Od pašičevske strani pa prinaša »Politika« tale komentar:

»Tudi to, kar se je doslej izvedelo o pogojih, pod katerimi si je g. Vukičević zagotovil podporo SLS, je najboljši dokaz, da gre tu za nov napad na radikalno stranko. G. Korošec polagoma ustvarja svoj avtonomistični program. Sedaj je v sporazumu s g. Vukičevićem napravil velik korak. To kar se je doslej zgodilo, vodi k avtonomijam, proti katerim so radikali odločno vstali. In že to je dokaz, da smo proti temu sporazumu, ne da bi nam bilo treba čakati, da bi videli ostale pogoje in ostale njegove ukrepe.«

Drugi pašičevci je dejal:

»Zopet poudarjajo, da je potrebno pomagati Sloveniji, da ji je treba zagotoviti veliko pomoč, da bi se čim uspešneje razvijala. To je bilo tudi pričakovati, ko se je delal sporazum z dr. Korošcem, ki od 1. 1918. niti en

trenutek ni mislil na državo kot celoto, ampak je samo gledal, da čim več pograbi za Slovenijo. No, to mu moremo še odpustiti, toda ne moremo odpustiti g. Vukičeviću, ki v tem poslu podpira dr. Korošca.«

Eden od vladnih radikalov, ki pozna baje intencije g. Vukičevića, pa je izjavil »Politiki«: »Ta sporazum s stranko dr. Korošca je velik dogodek. Neupravičen je strah demokratov, ker stranka dr. Korošca pred volitvami ne bo vstopila v vlado. To je v sporazumu ugotovljeno. Toda v volivnem boju se bo z SLS postopalo kot s sestavnim delom vladne večine. Ta sporazum napada Pribičevićeva »Reč«, kar je zadosten dokaz, da je to dobra stvar.«

Vse te izjave, ki govore ali za sporazum ali pa ga napadajo, so pa edine v enem: da je ta sporazum za Slovenijo velike važnosti, kar se bo pokazalo po volitvah. Značilno je, da so najbolj odločni nasprotniki tega sporazuma tisti, ki so vedno bili najodločnejši nasprotniki slovenskega naroda in njegovih prizadevanj. To govori več ko vse druge izjave. Tega dejstva tudi Radičev običajno preziranje ne izbršuje.

Mrtvaška pesem samostojni demokrati stranki v Sloveniji.

r Belgrad, 14. julija. (Izv.) Današnja »Samouprava« prinaša članek pod naslovom »Skupina dr. Korošca in radikali«. V tem članku se najprej naglašava važnost prijateljskega sporazuma in se ugotavlja, da se je s tem izvršilo največje delo našega časa. O njem se vsi izražajo zelo dostojno in pravilno. Edino izjemo delajo samostojni demokrati, ki skušajo iz tega kovati zase kapital. »Samouprava« odločno zavrača podtikanje samostojnih demokratov in pravi:

»Nastopanje samostojnih demokratov bi bilo lahko nerazumljivo za tistega, ki sploh ne pozna razmer v Sloveniji. Samostojni demokrati, ki predstavljajo malo skupino bankirjev, veletrgovcev in uradnikov s slabim odmevom v širokih ljudskih masah, so do nedavna imeli v svojih rokah vso oblast v tem lepem kraju naše domovine. Brez ozira na politične spremembe in na menjavanje vlad so imeli samostojni demokrati do skoro pred pol leta v Sloveniji neprestano absolutno oblast. Pri tem pa so neumorno delali na to, da bi z njeno pomočjo pridobili vsaj nekaj pristašev tam, kjer jih niso mogli dobiti in

izpopolniti, da bo res vzor samouprave in ne karikaturna, kar bi bila, če bi se bila ustvarila in razvijala po zamisli SDS. To je vsekakor pozitivna in tvorna politika, ki se bo mogla razmahniti v vsem obsegu sedaj, ko je odstranjena s poti največja ovira: brezvestnost, korupcija in despotizem znane klike.

Zato more sikanje esdeesarskega tiska, češ da je SLS »kapitulirala pred centralizmom«, pustiti pametne ljudi čisto hladne.

kjer zanje ni bilo razpoloženje. Slovenske mase, četudi so se terorizirale, niso hotele in ne gredo z Žerjavom. Kolikor večje je bilo nerazpoloženje širokih slovenskih slojev proti samostojnim demokratom, toliko bolj so bili brezobzirni in so izkoriščali ljudske sloje, da bi ljudski odpor spremenili v poslušnost.

Ustvaritev koalicije med radikali in SLS, ki se je bila ustvarila pred pol letom, je bila posledica te uvidevnosti. Sodelovanje teh dveh strank, pravi nadalje »Samouprava«, je obrodilo veliko sadov. Ko se je pozneje sodelovanje med obema strankama prekinilo, so vendar ostale prijateljske zveze. Ko je aprila meseca prenehalo sodelovanje pri državni upravi med radikali in dr. Koroščevo stranko, smo mi smatrali za potrebno, da na tem mestu posebno naglasimo vse pozitivne kvalitete SLS in vso lojalnost, s katero smo z njo sodelovali in ki jo je pokazala v koaliciji z nami. Naglasili smo, da sodeluje korektno in pozitivno, da ne vnaša v sodelovanje demagogije in da prevzema iskreno odgovornost za vse, kar se je skupno storilo.

Tisti, ki vse to premisli, se ne bo niti

Nam gre za stvarne pridobitve, ki so v tem, da je našemu narodu zagotovljen neoviran razvoj, samostojna upravnost, gospodarski napredek, popolna svoboda naših nacionalnih sil v blagor slovenskega naroda in države. Centralizmu, kakor je bil zamišljen od naših nasprotnikov, se je s tem izdrl strupeno željo. Tako bodo mogli odslej jugoslovanski narodi delati sporazumno, svobodno in prijateljsko za skupno državo!

najmanj čutil sporazumu med Vukičevićem in Korošcem. Prekinitev sodelovanja v državni upravi med SLS in radikali ni mogla skaliti njihovega medsebojnega prijateljstva, še manj pa njihovega medsebojnega spoštovanja. Prijateljstvo in spoštovanje sta ostala neokrnjena. Nova manifestacija, ki se je te dni izvršila, pomenja nekaj povsem prirodnega, nekaj, kar ni naperjeno proti nikomur, najmanj pa proti današnji kombinaciji. Od prijateljstva med radikali in SLS bosta imeli koristi obe stranki, Slovenija in cela država, in tudi današnja kombinacija. Če to prijateljstvo ne bo šlo v račun nelegitimni samovladi samostojnih demokratov v Sloveniji in ker bo mogoče zadelo njihovo pojmovanje strankarskih interesov, ni nobenega razloga, da se to prijateljstvo ne bi manifestiralo in da ne bi dobilo možnosti, da da pozitivne rezultate. V tem slučaju lahko mi samostojne demokrate samo pomilujemo, pomagati jim pa ne moremo. Vsako delovanje, da bi se vpustil v Sloveniji nenormalen položaj, bi bilo nezdruvo in nasprotno dobro razumljenim interesom.«

Novi zadržki za obnovo odnošajev z Albanijo.

Belgrad, 14. jul. Danes je imel odpotovati v Tirano skadski generalni konzul T. Živković, da kot odpravnik poslov vzpostavi naše odnošaje z albansko vlado. Tudi poslanik Jević je imel včeraj preko Ohrida in Elbasana odpotovati v Tirano. Oba pa sta potovanje odložila, ker je bila naša vlada dobila iz Tirane obvestilo, da tam še niso imenovali svojega zastopnika za Belgrad. Cena beg se najbrže ne vrne na svoje mesto.

Naša pogajanja z Grčijo.

Belgrad, 14. jul. Zunanji minister je odredil, da se naša pogajanja z Grčijo nadaljujejo. Načelnik naše trgovin. delegacije Kukić, ki je bil prišel v Belgrad po nova navodila, se je danes s tajnikom delegacije dr. Subotičem vrnil v Atene.

Narodni praznik v Franciji.

v Pariz, 14. julija. (Izv.) Praznovanje narodnega praznika se je vršilo na najslavesnejši način po vsej Franciji. Ze sinoči so se vršili po Parizu, kljub deževanju, slavnostni obhodi. Danes se je vršila po mestu velika vojaška parada, kateri sta prisostvovala tudi državni predsednik Doumergue in ministrski predsednik Poincare, ki ju je prebivalstvo navdušeno pozdravljalo. Vršile so se tudi tekme tankov. Opoldne je bil v Elizejski palači svečan zajtrk, kateremu so prisostvovali vsi ministri in visoka generaliteta. Tudi za zvečer je napovedanih še mnogo slavnosti.

Pomorska razorožitvena konferenca.

v Zeneva, 14. julija. (Izv.) Danes ob 3 popoldne so se zopet pričele seje na pomorski razorožitveni konferenci. Upati je, da zaenkrat ne pride do novega prekinjenja, ker nobena izmed velesil ne bi hotela prevzeti odgovornosti. Sporazum glede krizark se še ni dosegel, vendar je konferenca vseeno pokazala že dosti napredka, kar so na današnji seji poudarjali vsi govorniki.

Vprašanje slovaške nadškofije.

v Praga, 14. jul. (Izv.) Voditelj češke ljudske stranke msgr Šramek je odpotoval danes na Slovaško, da stopi v razgovore s škofom v Nitri dr. Kmetkom radi vprašanja sedeža slovaške nadškofije. To vprašanje je postalo sedaj aktualno, ker bo na splošno željo v najkrajšem času imenovan na to mesto škof dr. Kmetko. Dr. Kmetko je pristaš Slovaške ljudske stranke in je proslil za tri mesece odloga, da se izjavi, ali sprejme to mesto. To mesto hoče sprejeti samo pod pogojem, da se prenese sedež nadškofije v Nitro, v Bratislavi pa bi se mudil samo v posebno reprezentativnih prilikah, Msgr. Šramek hoče dr. Kmetka pregovoriti, da spremeni svoje mnenje.

IZSTOP IZ KATOLIŠKE CERKVE.

v Praga, 14. jul. (Izv.) Bivši minister za Slovaško Šrober je včeraj podal izjavo, da izstopi iz katoliške cerkve. V nekem svojem govoru je izjavil, da smatra kot tri največje sovražnike države Moskvo, Rim in Budimpešto. Vsa ta tri so bili izpostavljeni ostrim napadom Hlinkove stranke in je nato izjavil, da izstopa iz katoliške cerkve.

Kulturna avtonomija za koroške Slovence

To velevažno vprašanje je stopilo z značnim predlogom v deželni zbor koroškem v stadij, ki zahteva na naši strani veliko predvidljivosti. Ni prišel nepričakovano ta predlog zakona o kulturni avtonomiji za naše brate na Koroškem. Nemški poslanec dr. Kraft ga je napovedal v skupščini s posebnim povdarkom in namenom, a tudi v našem časopisu je bilo govora o bodočem zakonu, ki naj bi povzročil nekako recipročno rešitev manjšinskega vprašanja za koroške Slovence in jugoslovanske Nemce obenem. Pri nas se je čisto z najmerodajnejših mest naglašalo v teoriji jako pravično načelo, da radi damo našim Nemcem vse tiste pravice, ki jih bodo uživali koroški Slovenci. To je bil povod, da so voditelji naših štajerskih Nemcev poslali deželnemu zboru koroškemu znano spomenico, v kateri so obrazilili potrebo kulturne avtonomije za slovensko manjšino na Koroškem.

Pod vtisom tiste spomenice in splošnega nemškega javnega mnenja so koroški Nemci res pričeli misliti na zadovoljivo rešitev perečega koroškega vprašanja. Pri nas je marsikje vzbujalo sum dejstvo, da so kazali veliko porcijo dobre volje celo dosedanjim najhujšim zatiralcem naših koroških bratov, nacionalni šovinisti, voditelji ponemčevalnega sistema še iz dob stare monarhije, voditelji Schulvereina in Súdmarke. In ko so v deželnem zboru izvolili tista dva odbora — za pritožbe in za kulturno avtonomijo — sta bila v obeh sicer tudi zastopnika, toda tudi pronasirani vodje dosedanjega protislovenskega kurza v stari monarhiji in v novi Avstriji. Ob sestavi zadnje koroške deželne vlade pa je postal Velenemec dr. Angerer celo šef za šolstvo. Zato naj se Nemci nikar ne čudijo, ako je bilo med Slovenci res mnogo opravičenega nezaupanja.

Zdaj pa je predložen načrt zakona o kulturni avtonomiji, zato si ga oglejmo od blizu in označimo svoje mnenje v nadi, da se bodo istotako stvarno in zaresno bavili z njim tudi naši merodajni krogi.

Pisec teh vrstic je imel tekem let čisto priliko, da je naglašal: koroško vprašanje ni za Slovence ne edino ne najvažnejše, ali treba ga je najprej rešiti, da bomo s tem pripravljali tla za rešitev mnogo bolj perečih in nevarnih naših vprašanj, ki bi jih mogli uspešno rešiti edino sporazumno z velikim nemškim narodom, kajti njega tare ista velika narodna bolečina kakor nas, a enaki skupni veliki interesi so najboljši zavezniki v odločilni borbi za pravično stvar...

Ali kakor smo ravno mi Slovenci najbolj zainteresovani na rešitvi koroškega vprašanja skoro za vsako ceno, kakor se veselimo, da je prišlo od dosedanjega besedovanja do konkretnih predlogov, vendar smo sedaj v očigled zakonskega predloga v koroškem deželnem zboru v nemali zadregi, ali naj verujemo v dobro voljo njegovih avtorjev, da to vprašanje res pravično rešijo, ali ne?

Predlog zakona o kulturni avtonomiji za koroške Slovence sloni namreč na nesprejemljivi določbi narodnega katastra, ki ga odločno odklanjamo, dasi se zdi celo nepoučenim prijateljem našim nekaj lepega in docela pravičnega. Ali dasi so voditelji koroških Slovencev odločno odklanjali narodni kataster, dasi so tudi naši merodajni krogi izjavili povsem enako mnenje, vendar je prišla določba o narodnem katastru v načrt zakona, kar vzbuja v nas sum, da ta predlog od strani avtorjev ni mišljen odkritosrčno.

Rečemo odkrito, da je narodni kataster nekaj jako idealnega, toda ne za koroške Slovence, ki so stoletja ječali pod nem-

skim jarmom, pod katerim se jih je po najhujšem pritisku toliko tisočev potujčilo. Zato ne moremo priznati vspehov z najbolj nemoralnimi sredstvi doseženega raznarodovanja in demoralizacije našega ljudstva in kličemo danes pred vsem kulturnim svetom: kar je okužil nemški raznarodovalni sistem med našim koroškim ljudstvom, to zahtevamo nazaj! Ne stezamo rok po krajih našega slovenskega mističizma, po pravljicnih logih »kralje Venus«, kar je že davno pozabljeno, toda svežih ran na živem telesu našega naroda nočemo pustiti neozdravljenih, marveč naša velika dolžnost je, da jih skušamo čim prej korenito ozdraviti.

Zato odklanjamo narodni kataster, kakor so ga odklonili že prej voditelji zavednega naroda na Koroškem, kajti ves virus stoletnega sistematskega potujčevanja bi se po vsem vrhu še masčeval nad zdravim in poštenim slovenskim ljudstvom. Sistem nam je ustvarjal takozvane »deutschefreundliche Slowenen«, ki niso nič drugega nego žalostne renegatske figure, demoralizovane v vsakem pogledu, in te ne smejo po vrhu še igrati zdaj odločilne vloge v boju za pošteno slovensko stvar! Ako Nemci hočejo, da verujemo v dobro voljo za resnično in pošteno spravo, tedaj naj nam nikar ne hodijo pred oči s pokvarjenci med našim narodom, ki jih z vso pravico spokorjene zahtevamo nazaj pod domačo streho! Saj so nam Nemci sami čisto priznavali, da tvorijo narodni Slovenci — manjšino v manjšini, t. j. da so poturice na Koroškem večina naše narodne manjšine. Ne bomo se prepirali o tem, v koliko imajo prav, ali izjavljamo z vso odločnostjo, da pokvarjenci med našim narodom ne smejo odločevati naše usode v bodočnosti. Pač pa glasno kličemo po remeduri, zahtevamo, da se polagoma krivice bivšega sistema popravijo. Določba narodnega katastra pa bi dosedanje krivice sankcionirala in s tem spleta la nov bič za šibanje našega dobrega naroda tudi v bodoče.

Razmere na Koroškem so po plebiscitu postale tako napete, bilo je tam nad našim narodom toliko terorja in ga je še vedno, da bi celo mnogo dobrih Slovencev morda ne bilo v narodnem katastru. Ali da bi Nemci šteli za slovensko manjšino na Koroškem samo tiste naše rojake, ki bi kljub vsemu terorju imeli toliko poguma, da bi se vpisali v narodni kataster, tega mi ne moremo odobriti in zato odklanjamo sporazum na taki nelojalni podlagi. Nemci vse to dobro vedo, kljub temu so nam zopet servirali narodni kataster za največjo koncesijo, ki naj tvori podlago za recipročno rešitev našega spornega manjšinskega vprašanja!

Da bi si morda kdo tega odločilnega razloga ne prisvajal za svoj izum, naj povem, da je narodni kataster ves čas tista sporna točka, ki je delala največje oviro in smo jo tudi v našem časopisu že pre mnogokrat čitali. Ali danes je zopet prilika, da smo jo z vsem povdarkom ponovili.

Drugeče pa je v tem načrtu zakona pravilnih določb, sploh je načrt tak, da je diskusija možna in celo priporočljiva. Zato mi ta načrt priporočamo v resno razpravo, da rešimo edino sporno točko za splošni sporazum med Nemčijo in Jugoslavijo, ki bi mogli postati najboljši zavezniki za velike bodoče skupne naloge.

Naši merodajni krogi pa naj bodo s tem opozorjeni na glavno nevarnost, ki je ne bo težko izločiti. In potem bosta nemški in veš naš narod blagoslovljala — končni veliki vspeh.

A. G.

Zakonski načrt za kulturno avtonomijo koroških Slovencev.

Zakonski načrt o kulturni avtonomiji koroških Slovencev, ki je bil danes predložen koroškemu deželnemu zboru, omejuje veljavnost zakona na »avstrijske državljane na Koroškem, ki se priznavajo za pripadnike slovenske manjšine«.

Ta manjšina se bo ugotovila na podlagi

narodnega katastra,

ki se bo sestavljal vsako leto na ta način, da se bodo vanj vpisali avstrijski državljani na Koroškem, ki so dopolnili 20. leto in se priznavajo za pripadnike slovenske narodnosti. Vpisovanje bo trajalo po 14 dni. Vsi tisti, ki se vpišejo v narodni kataster, se bodo združili v kulturne občine in krajevne šolske občine. Organ kulturnih občin je

slovenski narodni svet.

Volitev članov narodnega sveta se vrši po deželnem volilnem redu. Svoj sedež ima v Celovcu. Njegove pravice so gospodarskega in kulturnega značaja.

Šolska samouprava

obsega poleg slovenskih zasebnih šol tudi javno šolstvo. Po vseh krajih, kjer bo 40 otrok narodnoslovenskih staršev, to je staršev, ki so vpisani v narodni kataster, se bodo ustanovile javne, splošne slovenske ljudske šole s slovenskimi šolskimi občinami. Pri tem se določbe državnega ljudskošolskega zakona, ki predpisujejo, da mora biti med ljudskimi šolami najmanj 4 km razdalje, na korist manjšini ne bodo upoštevale.

Stroške za slovenske šole

nosi dežela Koroška. Glede večjih stroškov, ki bodo nastali vsled tega, ker se bodo v mešanih krajih poleg slovenskih šol vzdrževale tudi utrakvistične in nemške šole, se bo našla rešitev v sporazumu z državo.

Kar se tiče

imenovanja učiteljev

na slovenskih šolah, ima slovenski narodni svet pravico, da predlaga učitelje v imenovanje. Imenovanje izvrši koroška deželna vlada. Od učiteljev se poleg strokovne organizacije zahteva avstrijsko državljanstvo, vendar ima deželni glavar pravico, da v posebnih slučajih dovoli izjemo.

Zakonski načrt se je izročil pravnemu odseku deželnega zbora v pretres.

Usmrtilitev Družilovskega.

v Moskva, 14. julija. (Izv.) Prošnja falsifikatorja Družilovskega za pomilostitev je bila odbita. Smrtno obsodbo so že izvršili.

Sovjeti in Kitajska.

v Moskva, 14. julija. (Izv.) Izvršni odbor Kominterneta objavlja poročilo o kitajski revoluciji. Značilno je, da se v svojem stališču zelo približuje zahtevam, ki jih je stavila opozicija. V oklicu poziva kitajske komuniste, da izstopijo iz hankavske vlade in svoje delo nadaljujejo v Kuomintang.

Kaj se pripravlja na Primorskem?

Takoj po prvem skupnem sestanku vseh pokrajinskih tajnikov fašistovske stranke na Primorskem se je pričel čutili nov kurz: začeli so se pogostejše pleniti slovenski in hrvaški listi, poostri se je osebn nadziranje od strani policije, fašistovski tajniki so pričeli prirejati politične pohode na deželo, da otipljejo teren. Prefekti so se vrgli v roko tajnikom; tako vidimo goriškega prefekta, kako spremlja tajnika na agitacijskem potovanju po Vipavskem. Fašistovski tajniki iz Gorice, Trsta, Reke, Pule in Zadra so se pretekli teden podali v Rim. Pri generalnem tajniku fašistovske stranke Turatiju se je vršilo na podlagi spomenice, ki so jo sestavili tajniki, posvetovanje o načrtu za skupno asimilacijsko akcijo v vseh pokrajinah na Primorskem. V soboto, dne 9. t. m., je tajnike sprejel g. ministrski predsednik Mussolini. Tajniki so mu izročili spomenico o novem načrtu. Generalni tajnik Turati je pri tem objasnili Mussoliniju razloge, ki so stranko dovedli do tega, da je pripravila nov asimilacijski program za celo Primorsko; odsej se bo raznarodovanje vršilo po istih smernicah v vseh pokrajinah. Uradno poročilo pravi, da je Mussolini iniciativo odobril. Poročilo nadaljuje, da se je Mussolini izredno zanimal za šolsko vprašanje, za mladinske organizacije in sindikalno gibanje. Obljubil je, da bo spomenico proučil in izdal primerne ukrepe za izvedbo novega akcijskega programa.

Kaj bo prinesla Slovincem v Italiji ta spomenica? Tega ne bo težko uganiti, nov program se itak že izvaja: v vseh pokrajinah se bolj po-

gosto plenijo listi, slovenska inteligenca se političko strogo nadzira, na račun učiteljev padajo novi opomini. Tržaški fašistovski tajnik je že tudi časnikarjem govoril o svojem novem programu: za fašizem je treba predvsem pridobiti mladino. Radi tega se bo poživela posebno mladinska organizacija »Balilla«. Otroci se morajo v šoli vzgajati v fašistovskem duhu; za učitelja, ki se ne čuti sposobnega za tako vzgojo, ni tu mesta, ampak kje drugje,« je rekel goriški fašistovski tajnik. Slovenske delavce bo fašistovska stranka skušala privabiti v večerne krožke »Dopolavoro« (po delu); tu se bodo zabavali in polagoma asimilirali. Vse to ima primorski fašizem v programu.

Pa tudi nove reči se obljublja. Oficijelno glasilo fašistovske stranke na Primorskem, ki mu je ravnatelj sam tržaški fašistovski tajnik, piše, da je pričakovati zanimivih novosti ne samo v šolskem vprašanju, ampak tudi v celotnem kulturnem problemu na meji. »La Vedetta dell'Isonzo« (Straža ob Soči), novo glasilo goriškega fašizma, pozdravlja ta »novi intenzifikatorni ritem«.

»Politična akcija na Primorskem,« piše fašistovski »Popolo di Trieste«, »gre odločno proti cilju, ki ni bil še nikdar tako jasen kakor danes. To obmejno pokrajino mora fašizem v najkrajšem času izpremeniti v dobro italijansko pokrajino.« »Vedetta d'Isonzo« se veseli, da se Mussolini osebno zanima za novo akcijo. »Goriški fašizem je lahko vesel in ponosen, ko se čuti varovanega in osokoljenega za najlepše in nove bitke.« Proti komu?

Dr. Beneš o položaju.

v Praga, 14. jul. (Izv.) V zunanje političnem odboru senata so stavili na dr. Beneša celo vrsto vprašanj. Odprava vizumov in potnih listov, je izjavil dr. Beneš, je zadela na velike težkoče. Upa pa, da bo to vprašanje kmalu popolnoma rešeno. S švico in Anglijo je že dosežen sporazum, dočim bo to vprašanje z Nemčijo in Avstrijo tudi v najkrajšem času rešeno. Z ozirom na priključitev Avstrije k Nemčiji je izjavil, da zaenkrat temu ni pripisovati posebne važnosti. Zunanje ministrstvo vodi evidenco o tej zadevi, toda meritorno se s tem ne bavi. Češkoslovaška je poskušala ohraniti prijateljsko razmerje z vsemi sosednimi državami. O razmerju do Vatikana ne more podati nobenih izjav, dokler bodo trajala pogajanja. Na vprašanje o stabilizaciji valute v različnih državah, je rekel, da to delo ne napreduje posebno hitro.

Za tem je govoril o različnih napetostih, ki so se pojavile v zunanje političnem svetu. Zadnji čas se je govorilo tudi o krizi francoske politike. Zadnji čas so razburjale javnost vesti o konfliktu na Balkanu, o napetosti med

Rusijo in Anglijo, o pogajanjih v Rusiji in o zastoji v nemško-francoskih pogajanjih. Nastalo je tudi razburjenje radi takozvanega aktivizma ogrske politike in radi poskusov poslabšanja Male antante. Vsa ta vprašanja sedaj niso več posebno pereča, dasiravno še niso rešena. Kar se tiče vprašanja skupnega nastopa držav radi smrtnih obsodb v Rusiji oziroma represalij proti revolucionarjem v drugih državah, je izjavil dr. Beneš, da čas za to za enkrat še ni ugoden, dasiravno je težko reči, da gre tu le za popolnoma notranje zadeve. Zaenkrat mora zadostovati le moralna obsodba celega sveta. Glede Romunije je izjavil, da je razmerje Češkoslovaške napram Romuniji mnogo boljše, kakor prej. Nova vlada bo v tem oziru gotovo še pospešila dobro razmerje med obema državama. V balkanskih problemih je nastopilo pomirjenje, vendar spor radi tiranske pogodbe do sedaj ni še popolnoma zabrisan. Mi in Francija iskreno želimo, da bi se ta zadeva končala prijateljsko čimprej bo to mogoče.

Pilsudski v boju s parlamentom.

SEJM IN SENAT ZAKLJUČENA OB VIHARNIH PROTESTIH.

v Varšava, 14. julija. (Izv.) Nepričakovani sklep vlade, da se zaključijo izredno zasedanje parlamenta, je v vseh parlamentarnih krogih izval ogorčenje. Vzrok za to je bil, ker je senat včeraj odklonil potrebne kredite za podporo onim rezervistom, ki bodo vpoklicani na vojaške vaje. Takoj za tem se je javil k besedi minister in prečital dekret državnega predsednika, ki odreja, da se zasedanje senata zaključijo. Senatorji so z viharimi protesti odšli iz dvorane in pričeli zbirati podpise na državnega predsednika, da ponovno skliče senat k zasedanju. Nekaj ur kasneje se je oglasil pri maršalu sejma poslanec Pilsudskega, ki mu je izročil ukaz, da se tudi zasedanje sejma zaključuje. Poljski dopisni urad objavlja k temu, da zaključek seziže še ne pomeni razpusta sejma in senata.

List, ki stoji blizu Pilsudskemu, piše, da je bilo zaključanje zasedanja parlamenta nujno potrebno v obrambo parlamentarizma. Senat in sejm sta samo slabo posrečeni karika-

turi parlamenta. Delo obeh je zasmejevanje parlamentarne misli. Številne sklepe, ki so bili obrnjeni proti vladi, je pripisovati narodnim demokratom, starih sovražnikom Pilsudskega. Zaključitev zasedanja je edino pravilno sredstvo. — Desničarsko časopisje piše, da je bil sejm sklican samo za odobritev inozemskega posojila in da je nadaljnje delo parlamenta s preložitvijo tega vprašanja zaenkrat končano. Socialistični »Robotnik« piše, da tak odloki vlade samo pospešujejo razširjanje komunizma.

v Varšava, 14. julija. (Izv.) V parlamentarnih krogih mislijo, da bodo poslanci in senatorji v kratkem začeli s skupno akcijo, da dosežejo pri državnem predsedniku, da bo zopet sklican sejm in senat. Po ustavi je to obvezan storiti, ako to zahtevata dve tretjini poslancev. Ako pa bo vlada tem zahtevam ustregla, je zaenkrat zelo dvomljivo. Najbrže bo parlament zopet sklican šele meseca oktobra.

Strašna neurja.

v Pariz, 14. julija. (Izv.) Snoči okrog 6 je v okolici Tarbesa razsajal strašen vihar z vrtinci. Vihar je trajal nad 20 minut in ga je spremljala huda nevihta, med katero se je na več mestih utrgal oblak. Ves čas je padala debela toča. Zetev je popolnoma uničena. Tudi veliko hiš je porušeni. Vihar je ruval drevesa in odnašal hišam strehe. V mestu so raztrgane vse brzojavne in telefonske napeljave. Na kolodvoru je vihar dvignil stekleno streho in jo vrgel na tračnice. Pri tem je bilo veliko potnikov in železničarjev težko poškodovanih. V bližini neke železarske tovarne je vrtnec dvignil težek železen most in ga vrgel na tovarniško poslopje. Ko je strašen vihar ponehal, je ležala vsenaokrog debela toča do 20 cm visoko.

v London, 14. julija. (Izv.) Med viharjem v zapadnem delu pokrajine Ontario so bile ubite štiri osebe. Ves brzojavni promet je popolnoma prekinjen. Po uradnih podatkih cenijo škodo, ki jo je prizadela nevihta na setvah, na nad dva milijona funtov.

v Dresden, 14. julija. (Izv.) Ozemlje, katero je prošli teden opustošila huda nevihta, je zopet zadela velika nesreča. Sedaj ni bilo prizadeto samo ozemlje pod Rudogorjem, temveč tudi obmejni kraji v Saški Švici. Skozi več ur je trajal silen naliv in voda je nanesla na železniške proge in ceste kamenja in zruvana drevesa. Človeških žrtev to pot ni bilo. Železniška proga Dresden—Spandau je bila za nekaj časa nesposobna za promet.

proti svojim delodajalcem, ker so ti ponovno cev Rosconi, predsednik fašistovske delavcev v Rosconi, predsednik fašistovske delavske zveze, je nastopil proti zahtevam delodajalcev, ker zahteva duh discipline, da se delovni pogoji od meseca do meseca ne spreminjajo, predvsem še, ker so delavci s svoje strani pristali že na mnogo koncesij. Razprava danes še ni bila končana.

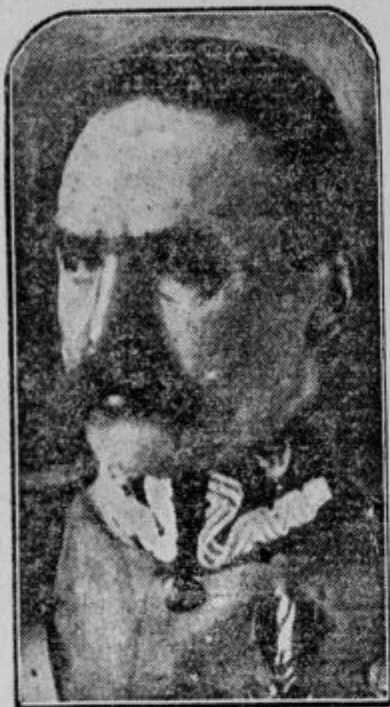

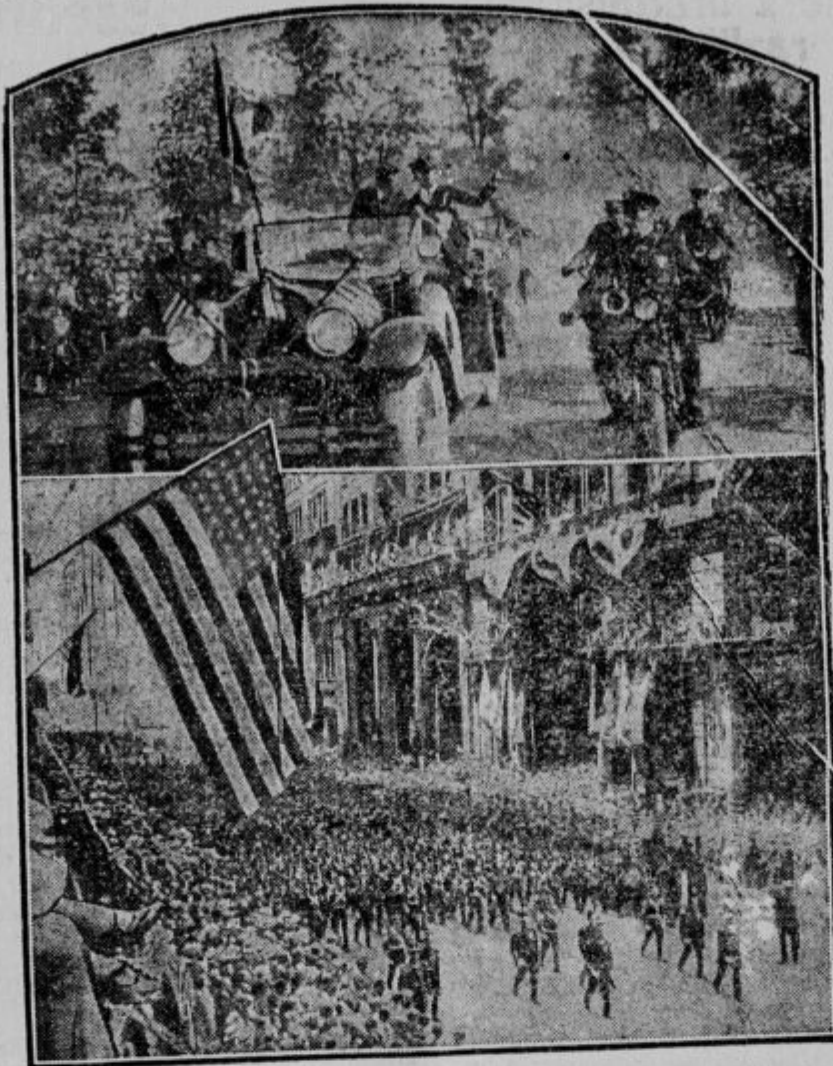

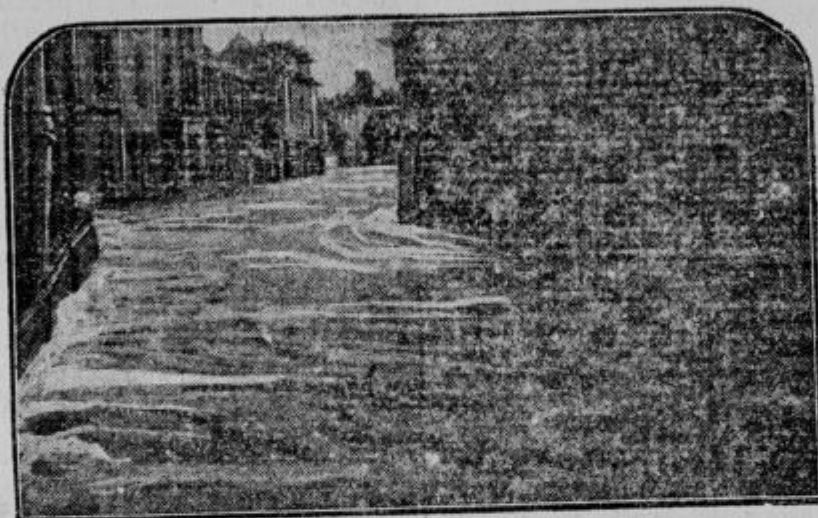
Španski kralj, Alfonz
ob priliki svojega obiska v Parizu
domov je prispel pred par dnevi

Maršal Pilsudski,
poljski ministrski predsednik, ki se ima bo-
riti z velikimi notranjepolitičnimi težavami.

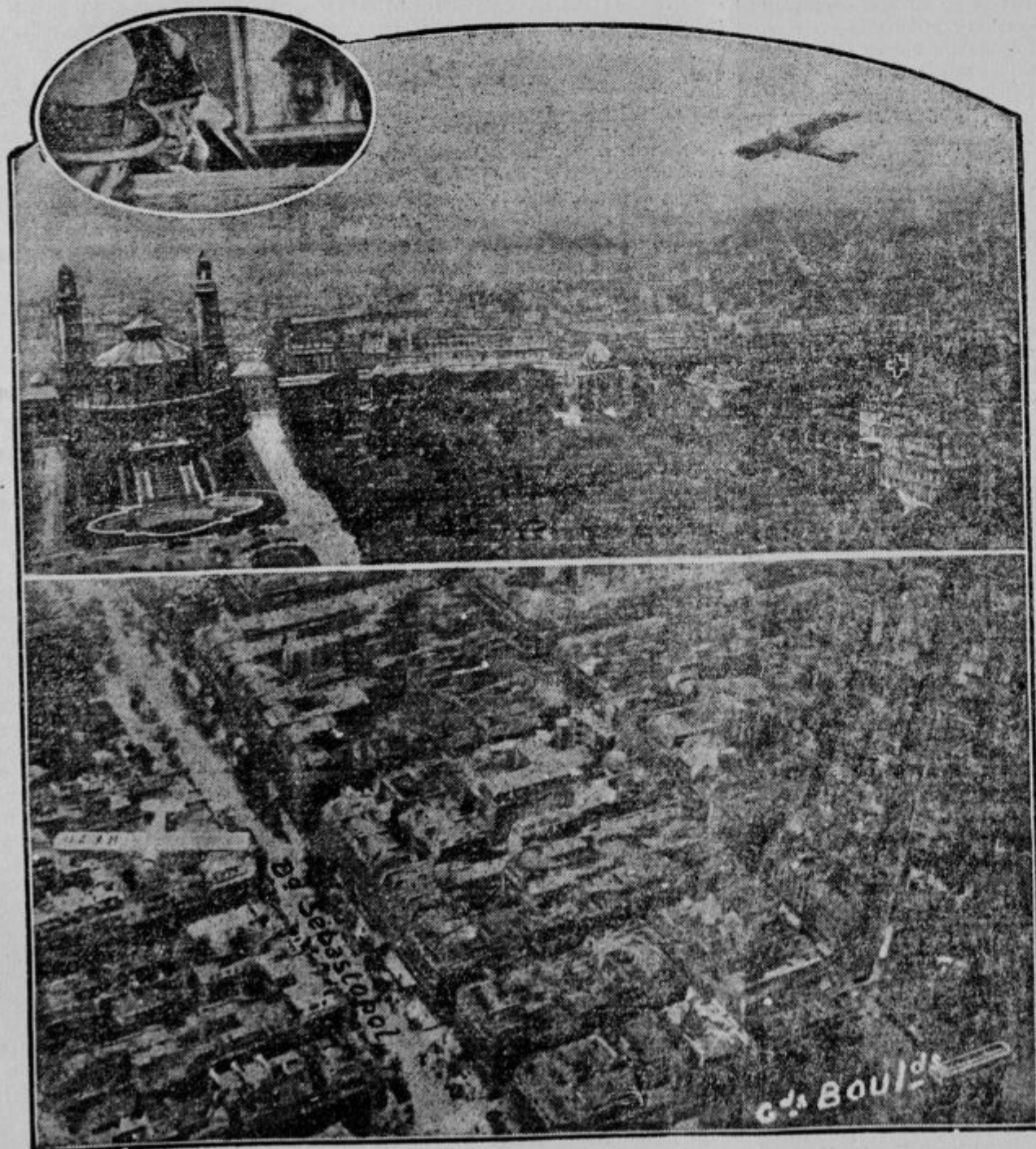

Triumfalni sprejem letalca Lindbergha v Newyorku.

Neurja v Franciji.

Kakor smo te dni poročali, so bila velika neurja zlasti v Franciji in na Saksonskem. Pri-
čajoča slika nam kaže povodenj, ki jo je povzročil dež, v ulici de la Gore v Parizu.

Pariz, kakor se je videl z Lindberghovega aeroplana.

General Hoffmann,
znan iz svetovne vojne zlasti po miru v Brestu
Litovskem, ki je 8. julija t. l. umrl.

O trajnosti raznih predmetov.

Ravnatelj neke velike angleške tvrdke opisuje v angleškem listu, kolikšne množine raznega blaga se uniči po javnih lokalih, kakor tudi po privatnih hišah. Trdi, da število razbite posode postaja vedno večje mesto manjše. Povprečna doba za porcelanast krožnik je po statistiki tega veščaka en mesec, za podstavniki tri tedne, a za skodelico samo sedem dni.

V zasebnih hišah je število seveda manjše, vendar pa je škoda, ki jo povzroče nekoliko površni posli, nekaj pa se razbije vsled neugod, zares ogromna.

Na Angleškem, kakor znano, popijejo ogromne množine čaja, v zimskem času se kotliček pravzaprav nikdar ne shladi, vedno žubori v njem krop, oziroma kakor že Dickens opisuje v svojih romanih, da kotliček poje. Tak kotliček pa, ker je vedno »vprežen«, ni dosti delj za rabo kot dve leti. Velika ponev pa vzdrži pet in še več let.

Moderen kovček je jako slabe kvalitete v primeri z onimi prejšnjih let. Gladstone je imel kovček, s katerim je prepotoval več kot 50.000 milj, a je še vedno v dobrem stanju ter ga imajo njegovi nasledniki zelo v časti. Sedanji kovček pa že po par letih postane nelep in obrabljen.

Razni toaletni predmeti vzdrže zelo različno. Krtačica za zobe, katero rabimo dvakrat dnevno, je navadno obrabljena že v enem mesecu, a dobra ščetka za lase je pa dostikrat še po desetletni uporabi v dobrem stanju. Glavniku prisoja pisec kratko dobo. Ko se mu odlomi prvi zob, navadno že frči v kot. Ker je govor ravno o krtačah za lase, pripomnimo, da je lord Leveson, ki je umrl leta 1854., imel ščetko 60 let, a je še danes po 128 letih porabna, kar znači, da so nekdanji izdelovalci reči iz vse boljšega blaga kot pa dandanes.

Gumb za ovratnik bi moral pravzaprav »preživeti« vsakega lastnika, toda ta mali predmet navadno odskoči v kak kot, se zakotali pod pohištvo, ali kam drugam in ni ga več, četudi preiščeš vse kote. Nekd Anglež pa se ponša, da ima eden in isti ovratni gumb od leta 1873., torej že 54 let in da je dal en šiling zanj!

Zepno uro, ako je prvovrstna in ako lastnik pazi na njo, je mogoče zelo dolgo imeti. Gori omenjeni ravnatelj pravi, da ima v posesti zlato uro, katera je stara že 107 let in še vedno natančno kaže.

Po bitki pri Edgehill-u je zmanjkalo enega številne družine gradu Verney. Pozneje so našli zgorelo okostje in na zogljeneli roki družinski prstan. Ta prstan imajo potomci Verney-ev silno v časti ter ga vsakrati član natakne na roko, kadar se poroči in šele pozneje izmenja za drugega.

Jekleno pero navadni ni bilo starejše kot en teden, ako je bilo v rabi seveda. Toda moderno polnilno pero vzdrži zelo dolgo. Nekdo, ki je kupil tako pero pred 18 leti, je napisal z njim okoli sedem milijonov besed. Ker povprečni roman vsebuje približno 70.000, je potemtakem napisal sto takih knjig. Gotovo tudi svoje vrste rekord. Od dražjih stvari je avtomobil oni, kateremu je prisojena razmera zelo kratka doba. Malokdo ima isti motor več kot štiri leta, seveda ako ga stalno rabi. Zelo redek pa je na cesti avto, ki bi bil star deset let.

Kakor povsod so pa tudi tu izjeme. V Lowestoft-u ima nekdo avtomobil, ki je bil zgrajen leta 1904., torej pred 23 leti in dasi ga vsak dan »napreže«, je še sedaj za rabo. Še starejši pa je takozvani Panhard avto, kateri je bil izdelan l. 1901., a je še pred par dnevi napravil pot iz Londona v Brighton, to je nad 50 milj.

★

Lansko leto so na Angleškem nalovili 625.000 ton rib, 50.000 ton manj kot pa leta poprej.

Nabirajte za sklad Slovenske ljudske stranke!

amaterov Engel, Steffes; od cestnih dirkačev brata Rudolf in Bruno Wolke, Geyer, Manthey itd. Daneska pošlje Hansena, Jensena, Andersena; Belgija Linarta, Degraeva, Vermandela, Debaetsa; Ogrska Huszka, Hölzla, morebiti tudi Vida in Bouska; Anglija Theakera, Pryora, Baileya, itd. Izredno močno moštvo bo poslalo Italija v boj za cestno prvenstvo, in bo Italijane kaj težko premagati; za profesionalno cestno prvenstvo se bodo borili Binda, Girardengo, Belloni in Piemontesi, in ve vsak, ki bere našo sportno rubriko, kaj ta imena pomenijo.

Cestna prvenstva se bodo izvajala na Nürnberg-Ringu v goratem svetu Eifele. Dolgo časa je bilo treba, da so prepričali zastopnike Mednarodne kolesarske zveze o porabnosti te proge za svetovna cestna prvenstva. Sedaj je vse v redu in beremo, da se bo vršilo dirkanje tam 22. t. m. Proga, ki je dolga 22,1 km, je treba osemkrat prevoziti, skupno torej 176,8 km. Za tekmo je priglasi vsak narod 6 tekmecev; 4 startajo, 2 sta namestnika. Na željo UCI-e (Union Cycliste Internationale) bodo vozili amaterski in profesionalni hkrati; start bo torej zelo številan in bo nastala dirka, ki bo odločila svetovno prvenstvo, brez ozira na amaterstvo in profesionalstvo. Start bo jutraj ob 10. uri. Amaterji dobijo deset dragocenih častnih daril, ki jih da vodstvo Nürnberginga, prvi profesionalni dobi 1250 franc. zlatih frankov, drugi 750, tretji 375; zmagovalcem ob enem zlato UCI-kolajno in prvenstveni trikó. — Proga je v primeri z dosedanjimi svetovnimi prvenstvi kratka, a gre zelo gor in dol in ima veliko ovinkov, je zato izborna preizkusna proga.

Prvo svetovno prvenstvo se je vojevalo 1. 1898 v Chicago, šlo je na 100 km. Zmagal je Meintjes iz Južne Afrike v 2 urah in 46 minutah, za tedanje razmere izreden čas. Leta 1894 je zmagal Norvežan Henie za tandemom, ne motornim, dočim je vozil Meintjes še za navadnimi kolesarji, ki so se morali stalno menjati. Že leta 1895 so pa vozili na kolesih dirkališča ob priliki prvih profesionalnih svetovnih prvenstev na dolgo razdaljo za štiridesetniki in petdesetniki. Ta sistem je vladal do leta 1898. Enkrat je sedel na takem petdesetniku tudi znani slavni holandski rokoborec Dirk van der Bergh. Leta 1899 so se pojavili prvi dvo- in trodesetniki, ki jih je gonila motorna sila ali elektrika. Kmalu so pa trodesetniki izginili, in tudi z elektriko obratovani stroji se niso obnesli. Do leta 1902 so delali pot motorni dvodesetniki, nato je pa začel voziti enodesetnik in vozi do danes. Z vpljavo motorjev so se razmere v toliko spremenile, da amaterji niso zmogli velikih stroškov za take aparate in je zato svetovno amatersko prvenstvo dobil tisti, ki je bil najbogatejši ali pa, ki so mu drugi denarno pomagali. S tem noče nihče v negativnem smislu kritizirati zmagovalnosti sedemkratnega amat. svet. prvaka Mereditha, ker se je Meredith odlikoval tudi na drugih poljih kolesarstva; a to je vzrok, zakaj je UCI opustila amaterska prvenstva na 100 km. Da pa amaterje odškoduje, je po sedmih Meredithovih zmagah prenesla UCI prvenstveno tekmo z dirkališča na cesto. To so sklenili leta 1920, in se je vršila prva cestna dirka že leta 1921; zmagal je Šved Gunnar Höglund. Leta 1922 je zmagal Anglež Marsh, leta 1923 Italijan Ferrario, leta 1924 Francoz Ledueq, 1. 1925 Belgijec Hoevenaers, 1. 1926 Francoz Dayen.

Zaključki so rekli, da je tako prav. Dočim je zmagal Meredith sedemkrat po vrsti, ni zmagal po cesti še noben kolesar dvakrat zapored. To najbolj kaže sportno višino zmage v cestnem prvenstvu v nasprotju s prejšnjimi dirkališčnimi zmagami na 100 km, odvisnimi od denarne moči. — Da si na Nürnberg-Ringu zavarovan pred nevarnostmi ceste, je le prednost te ceste; zlasti še, ker se je pripetilo v zadnjem času več nezgod cestnih dirkačev po nepovabljenih spremembah v avtomobilih, in ker je avtomobilne karavane, ki sledijo dirkačem in ki potoku in odločitvi prvenstev niso ravno zmeraj dobre, mogoče imeti dobro v evidenci.

Stvari, katerih se tatovi ne dotaknejo.

Pred nekaj dnevi so v Liverpoolu zasačili žepnega tatu, ki je ukradel nekemu zdravniku večjo kovinasto dozo. Ko so jo odprli, so našli v njej zdravniške škarje in nože. Ko je žepar to videl, se je stresel po vsem životu, ter rekel, da bi gotovo tega ne bil storil, ako bi vedel, da so v dozi noži. Med tatovi je namreč razširjeno mnenje, da nož prinese nesrečo, kar je v tem slučaju tudi v resnici bilo, za žeparja seveda.

Zločinci, dasi navadno brezverci, so polni praznoverja. Prosluli romunski bandit Mikulisu, ki strahuje pokrajino, je pred kratkim ustavil avtomobil, v katerem se je vozil visok državni uradnik v spremstvu štirih oseb. Prisilil jih je, da so izstopili, nakar jim je pobral dobesedno vse, da celo obleko. Toda bandit je damama, ki sta bili v družbi, vrnil zakonska prstana, češ, da bi mu to znalo biti v nesrečo.

Sploh je mnenje med tatovi, da grbec prinese srečo. Igralci kart in drugih iger pravijo, da imajo srečo, ako se pred igro dotaknejo grbastega človeka. Grbastemu človeku

se torej ni bati, da bi ga okradli žepni ali drugi tatovi. Ravno tako varen pred tatovi je oni, ki ima pokvarjeno nogo, namreč tako zvani »Klumpfuss«. Tudi onega, ki škili, se žepni tat ne dotakne.

Na londonski podzemski železnici so opazovali žepnega tatu, ki je okradel preprosto oblečenega človeka. Vsled gnječe ga detektiv ni mogel tako hitro prijeti kot bi to bilo treba, tako da tat ni imel več denarnice pri sebi, ko so ga preiskali. Pri zasliševanju je priznal, da je denarnico vrgel proč, in sicer radi tega, ker je bil v nji pokvečen novic. To je tudi velika praznovernost tatov. Pravijo, da pokvarjen denar prinese devet mesecev nesreče seboj.

Malokateri vlomilec »dela« 13. dan meseca in ulična številka 13 je navadno varna pred njimi, kakor tudi hotelska soba iste številke.

Dan Kelly je bil najpredznejši ameriški vlomilec in kljub temu, da ga je policija treh držav zasledovala, se je zdelo, da ga sploh ne bodo nikdar prišli. Pa sta on in njegov tovariš Duffy napravila načrt, da oropata neko banko v majhnem mestu blizu Louisville. Po temeljitnem preudarku in pripravi je Kelly uvidel, da je edini dan v mesecu, ki bi bil uspešen za rop, trinaestega junija. Duffy se je pa temu odločno uprl, češ, da bo to dovedlo v nesrečo, a Kelly ga je radi njegove praznovernosti zasmehoval. Ker ta ni odnehal, sta res z lahkoto vlomila v banko ter jo oropala in odnesla dober plen. Med »delom« pa je nastala nevihta in v svitu bliska ju je bilo mogoče na begu videti. Policisti je streljal ter zadel Kellyja tako, da je na mestu umrl. Duffyju se je pa posrečilo s plenom priiti do pripravljenega avtomobila ter izginiti. Zjutraj pa so ga našli poleg razbitega avtomobila mrtvega, kaki dve milj od onega mesta. Strela je namreč udarila v drevo kraj ceste ter ga razkrala. Drevo je padlo na cesto in Duffy je zavozil z vso silo vanj.

Tatovi vseh vrst imajo trdno vero v čarovnije. Ko je v Londonu neki detektiv prišel žepnega tatu, je našel pri njem navaden črni rečni kamen. Na vprašanje, čemu mu je to, je odvrnil, da je črn kamen srečonosen. Ko so nekega drugega tatu prišli, je vzkliknil: »Prav se mi godi, zakaj pa nisem oslovske noge vzel s seboj!« Na vprašanje preiskovalnih organov je povedal, da je na vseh svojih pohodih nosil seboj podkovano kopito oslovске noge in da je imel s to vedno srečo, namreč, da ga niso zasačili.

Najbolj se pa zločinec boji črne mačke. Te vrste praznoverja je že prastaro in še danes velja povsod. Ako vlomilec vidi na pragu hiše, v katero namerava vlomiti, črnega mačka, se bo gotovo obrnil ter drugje poskusil svojo »srečo«.

★

Angleški gramofonski družbi je končno uspelo, da je ujela na ploščo petje slavcev. Miss Harrison je s pomočjo cella izvalila iz njih glasove, četudi v ujetništvu.

Izpred sodišča

Ni dobro zmerjati župana in odbornikov. Vestni in stasiti občinski sluga Peter je prinesel Janezu uradno vlogo, katere prejem bi bil moral Janez podpisati. Janezu pa vloga najbrž ni bila všeč in nikakor ni hotel podpisati sprejemnice. Sluga mu je sicer objasnili, kako in kaj, toda Janez je to tako razljudilo, da je nahučil slugo, župana in občinski odbor z dokaj čednimi besedami: »Ti, župan in občinski odborniki ste slepariji! Seveda ni ostalo samo pri besedah, moral je Janez pred sodnike in po § 104. s. k. z. je bil obsojen na 300 Din globe.

Tudi prijaznost. Martin ima piko na Jožefa. Zadnjič ga je podil iz gostilne, češ, če ne greš, boš tepen. Jože je šel, toda ne domov, pač pa k znancom, boječ se, da ga ne napadejo. Pa so bila vrata slučajno odprta in tudi Jože je prišel v stanovanje, z lepimi besedami izvalil Martina na dvorišče, češ, nič ne maraj, saj sva prijatelja. Martin se je dal izpeljati in komaj je bil na dvorišču, ga je Jože česnil s palico po glavi, da se je zgrudil na tla, potem je pa vanj še psa naščuval, ki mu je raztrgal obleko. Za svoje dejanje se je moral zagovarjati pred sodiščem. Dobil je teden dni zapora in pa za poškodovano obleko bo moral plačati 100 Din.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 14. julija 1927.

Višina barometra 3088 m

Opazovanja	Barometer	Temperatura	Rel. vlažn.	Veter in brzina	Oblačnost	Vrsta padavin		Najvišja temperatura	Najnižja temperatura
						ob opazovanju	v mm in in		
Ljubljana (dvorec)	7	761.3	18.9	66	mirno	0		29.0	16.8
	14	760.0	28.0	62	S 2	7			
	21	762.3	20.6	81	E 2	7			
Maribor		761.4	22.0	66	mirno	0	dež	28	15
Zagreb		761.2	23.0	84	ESE 4	1		29	19
Belgrad	8	760.4	23.0	77	SW 4	1		28	18
Sarajevo		760.1	26.0	43	NW 1	2		37	21
Skoplje		759.8	25.0	64	mirno	0		27	16
Dubrovnik		759.8	25.0	73	SSE 1	0		33	22
Split		761.8	18.0	—	mirno	10	dež	26	18
Praga	7								

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) Barometer je reduciran na morsk gladino. — padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa v nem spremenljivo vreme.

Dunajska vremenska napoved za petek: Lokalne nevihte.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor anamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

IMAM HČERKO

staro 15 let, katero bi dala učiti šivati tako, da bi imela hrano in stanovanje pri šivilji. Zato bi pomagala pri gospodinjstvu. — Naslov v upravi lista pod številko 5450.

GOSPODINJA

išče mesta, najraje na deželi v župnišču; vajena je vsakega gospodinjstva in hmelja. — Naslov v upravi lista pod št. 5464.

Proste službe

Gospodična

ki govori perfektno nemško in sloven., se sprejme k 2 otrokoma. Naslov pove uprava pod 5498.

13—14 letno deklico

iščem za fino družino pri Mariboru (kot lastno). — Pisma pod »Posredovanje plačam« na upravo Slovenca pod št. 5491.

UČENCA

ki je dovršil dvorazredno meščansko šolo oziroma gimnazijo z dobrim uspehom, sprejemem v manufakturno trgovino. Sinovi trgovcev imajo prednost. Ponudbe na naslov: Alojz Kostanjevec, manufakturna zaloga, Ptuj.

UČENEC

se sprejme takoj pri IVANU JEZERNIK, črkošlikarju, Stob, Domžale.

TESAČI

za mehki les, samo za takoj, se sprejmejo, 10 do 15 mož. Matija Obrat, Maribor, Loška ulica 15.

Stanovanja

Stanovanje

oddam z novembrom v novi hiši. Tri sobe, priklone in kopalnica. Naslov pri upravi lista pod št. 5486.

Zračna soba

blizu parka z elektr. razsvetljavo se takoj odda solidni gospodični. Naslov se izve pri podružnici »Slovenčeve« uprave v Mariboru.

Vrtnarjem

Vrtnarjem

V najem se odda TRGOVINA na zelo prometnem kraju tik drž. ceste, 10 minut oddaljena od kolodvorja. Trgovci, kateri želijo podružnico, imajo prednost. Naslov pove uprava pod št. 5489.

Poduk

PODUK KROJENJA ZA KROJACE

mojstre, pomočnike, šivilje, dame, ki se želijo izobraziti za samoporačbo. Dame, ki ne morejo v tečaj, poduk v poljubnih dnevih urah. Vstop do avgusta vsak čas z znižanim honorarjem. — Krojačem, šiviljam se brezplačno preskrbe mesta. Zas. krojni tečaj, Stari trg 19. Krojni poduk s pošto.

Najboljša reklama so oglasi v „Slovencu“!

Najboljši žvičarski sir v škatljah je

„ORCO“

Zahtevajte ga povsod.

Zastopstvo:

Fr. Srdar & Co., Zagreb, Gjuro Detelica prilas 79.

Tovarniški prostori

v sredini Ljubljane, svetli, razsežni, ter prirejeni za električni pogon, se oddajo celotno ali delno s 1. avgustom v najem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Industrija«.

NABAVA DRV.

Pri sledečih žandarmerijskih četah se bo vršila na dan 16. avgusta 1927 ob 11 ustrelna licitacija za nabavo bukovih drv in sicer v:

Kranju	za 24 m ³
Kočevju	za 17 m ³
Novem mestu	za 24 m ³
Mariboru	za 24 m ³
Celju	za 24 m ³
Ptuj	za 24 m ³
Murski Soboti	za 54 m ³

Pogoji se morejo vpogledati vsak dan med uradnimi urami v pisarnah navedenih čet ter isto tako v pisarni štaba podpisane polka. Kavcije je položiti 5 odst. od celokupne vrednosti nabave (tudi državljani 10 odst.).

E. Br. 7700.

Iz pisarne Komande 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani, dne 13. julija 1927.

Pridobivajte novih naročnikov!

ZAHVALA.

Vsem onim, ki so nam ob bridki izgubi naše nepozabne

MINKE

stali tako tolažilno ob strani, nam lajšali neizmerno bol za časa boleznin smrti, jo obuli s cvetjem, bodi izrečena naša iskrena zahvala. Nadalje smo dolžni posebej iskreno zahvalo gg. zdravnikom, čast. sestram, čč. duhovščini, Marijini družbi, Zg. šišenskim gospodičnam za tako lepo ureditev pogreba, za vso naklonenost in za spremstvo na njeni zadnji poti. Vsem skupaj ponovno naša iskrena zahvala.

Maša zadušnica bo v ponedeljek ob 7 v Kosezah.

Zg. Šiška, dne 15. julija 1927.

ZALUJOČA RODBINA PIRŠ.

Cenj. čitateljem se priporočajo naslednje tvrdke:

Ivan Križnar krovec Ljubljana, Hrenova ul. 9	Defetna lekarna pri „Mar. Pomagaj“ Mr. ph. M. Leustek Ljubljana, Resljeva cesta 1	Rudolf Radovan tapetnik Ljubljana, Krekov trg 7
IVAN JAVORNIK mesar Ljubljana, Domobranska c. 7 Stojnica poleg Zmajskega mostu	K. Pečenko trgovina vseh vrst usnja in čevljariskih potrebščin Ljubljana, Sv. Petro cesta 32	KOVAČIČ & JAPELJ trgovina s spec. kolonij. in materi. blagom LIJUBLJANA, Kongresni trg 19
Blaž Jančar pleskar Ljubljana, Breg	PRISTOU & BRIGELJ črkošlikarja, Ljubljana Resljeva cesta 2 Telef. 2908 Ustan. 1903	Stanko Kezele splošno kletarstvo Ljubljana Bohoričeva ulica št. 3

Prvovrstno delo, Zmerne cene, To je naše geslo!

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

čitalnica in tiskalnica

poslovnih knjig

v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6/II

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša ljubljena, dobra mama, stara mama, sestra, tačča in teta, gospa

Antonija Pichler

zasebnica

v četrtek, dne 14. julija 1927 po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage nam pokojnice bo v soboto, dne 16. julija 1927 ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Ulica na grad 2, na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 15. julija 1927.

Zalujoče rodbine:

PICHLER, ZIDANSEK, REICHMANN, FRIEDL.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.